

[Z]apis na sąd polubowny jest czynnością przekraczającą zakres zwykłego zarządu.

**Postanowienie Sądu Najwyższego
z dnia 25 sierpnia 2004 r.
IV CK 144/04**

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Maria Grzelka (przewodniczący)

SSN Teresa Bielska-Sobkowicz (sprawozdawca)

SSN Antoni Górski

w sprawie z powództwa Witolda C. przeciwko I.K. S.A. o zapłatę, po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 25 sierpnia 2004 r., kasacji powoda od postanowienia Sądu Apelacyjnego z dnia 15 października 2003 r., uchyla zaskarżone postanowienie oraz postanowienie Sądu Okręgowego z dnia 29 kwietnia 2003 r. oraz przekazuje sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania kasacyjnego.

Uzasadnienie

Postanowieniem z dnia 29 kwietnia 2003 r. Sąd Okręgowy odrzucił, na podstawie art. 199 § 1 pkt 4 k.p.c., pozew Witolda C. przeciwko I.K. S.A. o zapłatę kwoty wynikającej z umowy zawartej przez strony. W ocenie Sądu, rozstrzygnięcie sprawy przez sąd powszechny jest niedopuszczalne, z uwagi na skutecznie podniesiony zarzut zapisu na sąd polubowny.

Ocenę tę podzielił Sąd Apelacyjny, który postanowieniem z dnia 15 października 2003 r. oddalił wniesione przez powoda zażalenie.

W kasacji, opartej na obu podstawach kasacyjnych określonych w art. 393¹ k.p.c., powód, zarzucając naruszenie art. 61, 62 i 198 k.h., 39 k.c., 697 i 698 k.p.c. oraz 232 i 233 k.p.c., wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy do rozpoznania.

Podstawowym zarzutem podniesionym w kasacji była nieważność zapisu na sąd polubowny, wobec podpisania przez pozwanego umowy w tym przedmiocie przez nieupoważnionego pełnomocnika.

W odpowiedzi na kasację pozwany wnosił o jej oddalenie i zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Podzielić należy zarzuty wadliwości w zakresie faktycznej podstawy rozstrzygnięcia. Odrzucając pozew, oba Sądy ograniczyły się do stwierdzenia faktu sporządzenia zapisu na sąd polubowny, brak natomiast wystarczających ustaleń dla oceny, czy zapis ten jest ważny. Umowa ta w imieniu pozwanego została zawarta przez pełnomocnika, nie ustalono jednak, czy pełnomocnik dysponował umocowaniem ogólnym, czy rodzajowym, a ma to istotne znaczenie dla oceny ważności zapisu na sąd polubowny.

Kwestia, czy pełnomocnictwo ogólne jest wystarczające dla sporządzenia zapisu była już przedmiotem rozważań Sądu Najwyższego. W wyroku z dnia 5 lutego 2002 r., II CKN 1143/00 (nie publ.) wskazano, że przyjęcie, iż pełnomocnictwo ogólne nie jest wystarczające dla zawarcia takiej umowy, możliwe jest wtedy, gdy uzna się, że zapis na sąd polubowny jest czynnością przekraczającą zwykły zarząd. Z kolei w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 8 marca 2002 r., III CZP 8/02 (OSNC 2002, nr 11, poz. 133), którą Sąd Najwyższy w obecnym składzie podziela, wskazano, że **zapis na sąd polubowny jest czynnością przekraczającą zakres zwykłego zarządu**. Należy podzielić przytoczoną w uzasadnieniu uchwały argumentację, opartą na ocenie konsekwencji tej czynności procesowej w sferze realizacji ochrony prawnej przysługującej stronie. Konsekwencją tą jest bowiem wyłączenie orzecznictwa sądów powszechnych i z tej właśnie przyczyny czynność ta uznawana jest także niemal powszechnie w literaturze przedmiotu za czynność przekraczającą zakres zwykłego zarządu. Jak wynika z art. 98 k.c., umocowanie do czynności prawnych przekraczających zakres zwykłego zarządu wymaga pełnomocnictwa określającego ich rodzaj, a więc pełnomocnictwa rodzajowego. Brak ustalenia w rozpoznawanej sprawie, jakim pełnomocnictwem dysponował pełnomocnik sporządzający zapis, powoduje konieczność uchylenia zaskarżonego postanowienia bez potrzeby odniesienia się do pozostałych zarzutów podnoszonych w kasacji.

Wobec powyższego orzeczono jak w sentencji na podstawie art. 393¹³ k.p.c.

Źródło: Biuro Studiów i Analiz Sądu Najwyższego